

Näringsdepartementet

103 33 Stockholm

Stockholm den 22 mars 2017

För Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd SOU 2017:1

Ideell kulturallians är en samarbetsorganisation för civilsamhället inom kulturen. Vi har 21 medlemsorganisationer, varav några är paraplyorganisationer. Sammanlagt står våra medlemsorganisationer för över 1 miljon enskilda medlemmar. I Ideell kulturallians samlas det ideella kulturlivet för att främja och utveckla ideella kulturorganisationers samhällsroll genom politiskt inflytande i samspel med varandra.

Yttrande

Kulturorganisationerna i civilsamhället är avgörande för att det ska finnas ett levande kulturliv i hela landet. Det lokala föreningslivet utgör en viktig kulturell infrastruktur och möjliggör att människor oavsett bostadsort kan utöva och uppleva kultur. Det ideella engagemanget är därför nödvändigt för en hållbar tillväxt för landsbygden. Ingen näring eller kommunal verksamhet kan klara av att kostnads ersätta det ideella arbetet eller skapa de mervärde som ett aktivt föreningsliv står för.

Det professionella kulturlivet har svårt att leva och verka på små orter på grund av att kulturarbetsmarknaden är för liten. Kulturinstitutionerna finns framförallt i städerna. Därför måste det finnas lokaler och arrangörer som möjliggör att det professionella kulturlivet når

ut med sina produktioner. Studieförbunden spelar en viktig roll för konstnärernas arbetsmarknad genom sina kulturprogram. Det är samtidigt många människor som inte bara vill uppleva kultur utan själva utöva och där kulturföreningarna har stor betydelse för att alla som vill ska kunna ha den möjligheten. Enligt forskning så ökar deltagarkulturen, speciellt bland unga, och det kommer i framtiden vara än viktigare att det finns möjlighet för de unga i lokalsamhällen att vara kulturaktiva.

Ideell kulturallians anser därför att det är av stor vikt att i målen för en sammanhållande landsbygdspolitik tar med behovet av att skapa långsiktiga förutsättningar för ideella kulturorganisationer att bedriva verksamhet.

Det förslag runt civilsamhället som presenteras i utredningen är bra och viktiga. Men Ideell kulturallians vill se förslag som underlättar för civilsamhällets kulturföreningar att verka i det lokala. Det behövs inte bara mer projektbidrag utan också långsiktiga föreningsbidrag, som ger förutsägbarhet, stabilitet och fokus på verksamheterna. Det behövs idéer och strategier runt finansiering och samhällsplanering för att tillgodose behoven av tillgängliga lokaler utrustade för kulturverksamheter och kulturella möten.

Alla lokala krafter behövs för att förverkliga målet om en hållbar tillväxt och en viktig förutsättning är att man samverkar. Kommunerna har här ett stort ansvar att samråda med föreningslivet innan man fastställer uppdrag och resursfördelning. Strukturer för dialoger behöver upprättas som säkerställer att en bredd av civilsamhället är involverade. Bara inom Ideell kulturallians finns upp emot ett sextiotial kulturorganisationer, ett perspektiv som kommunerna behöver ha med sig när man tänker dialoger och engagemang.

Ideell kulturallians väljer att nedan lyfta fram vissa synpunkter och förslag som våra medlemsorganisationer svarat utredningen.

3. Digital kommunikation och transportinfrastruktur

Tillgången till digital kommunikation är av stor betydelse för allas möjligheter att delta i vardagslivet, alltifrån kontakten med myndigheter till att ta del av utbudet av aktiviteter där man bor. Det är en betydelsefull fråga ur ett demokratiperspektiv och därför måste målet om allas rätt till bredband skyndsamt uppfyllas.

Utifrån ett kulturellt perspektiv är det av vikt att landets samlingslokaler och öppna mötesplatser förses med snabbt bredband då det är en förutsättning för nya distributionsformer för kultur, som exempelvis live på bio och den publika spelkulturen som växer fram bland unga. Att kulturlokalerna är anpassade för möten och scenföreställningar.

5. Samhällsplanering och bostadsbyggande

Behovet av mötesplatser och samlingslokaler behöver inkluderas i Boverkets uppdrag att ta fram en vägledning för hur landsbygders värden och utvecklingsmöjligheter ska kunna redovisas inom ramen för den kommunala översiktsplaneringen.

6. Kommersiell service, välfärdstjänster och kultur

Inom ramen för kultursamverkansmodellen skulle riktade medel till civilsamhället vara betydelsefullt för att kulturen skulle nå ut och utvecklas regionalt och lokalt. Det skulle speciellt gynna landsbygdens kulturutbud.

Förslaget om fördjupad analys av fördelningen av statliga bidrag inom kulturområdet och dess effekter, är positivt. För att ge en helhetsbild bör övriga myndigheter inom kultursektorn som fördelar statligt stöd få uppdraget att redovisa hur dessa arbetar för att göra kulturen tillgänglig på landsbygden.

8.1.2 Konsekvenserna för landsbygderna bör beskrivas i regeringens gemensamma beredning av propositioner och andra regeringsbeslut

Kulturområdet bör läggas till i de utpekade områden som är av särskild betydelse för landsbygdens utveckling.

8.1.5 Landsbygdsdelegationer inrättas i länet

Företrädare från kulturområdet och civilsamhället ska kunna ingå i en landsbygdsdelegation.

9.3 Övervägande förslag för att främja det civila samhällets roll i landsbygdsutvecklingen

Den ideella sektorn ges rimliga möjligheter att agera och medverka inom den gemensamma samhälls- och landsbygdsutvecklingen. Myndigheter och statliga organisationer bör ges i uppdrag att strukturerat samråda med den ideella sektorn om dess förutsättningar att medverka i det arbetet.

Stödformer i landsbygdsprogram och liknande stödsystem måste bättre anpassas till den ideella sektorns lokala förutsättningar. Det är ett arbete som behöver göras senast i samband med framtagande av landsbygdsprogrammet och leaderstrategier för nästa programperiod.

Konkreta förslag behövs för att ta bort hinder såsom långa handläggningstider, övernitisk detaljstyrning, och andra byråkratiska hinder som föreningslivet möts av i kontakter med myndigheter. Dessa hinder som påvisas i civilsamhällsutredningen "En palett för ett stärkt civilsamhälle" gör att viktiga satsningar tappar tid och effektivitet och framförallt – tar udden av människors engagemang.

Det är av stor betydelse att offentlig sektor i arbetet med landsbygdsutvecklingen, tar del av den kunskap och kompetens som representanter för civilsamhällets organisationer inom kulturområdet byggt upp och beaktar den roll det ideella engagemanget, konsten och kulturen spelar för social hållbarhet.

Gunno Sandahl
Ordförande
Ideell kulturallians

